

6. Особиста сторінка Марії Кінович в інстаграм [Електронний ресурс]. —

Режим

доступу:

https://www.instagram.com/p/CbDKnA_t76o/?igshid=YmMyMTA2M2Y=

ВІЗУАЛЬНА ЕСТЕТИКА У ДИЗАЙНІ: РОЛЬ ХУДОЖНІХ АСПЕКТІВ У СТВОРЕННІ ПРИВАБЛИВИХ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ

*Поліщук Олена Петрівна
доктор філософських наук, професор
Габрійчук Анастасія, магістрантка
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(Житомир, Україна)*

Візуальні естетичні чинники у дизайн-продукції, звичайно, не є постійними, з плином років змінюється мода на той чи інший стиль, зазнають видозміни естетичні і художні смаки, погляди, ідеали. Це цілком закономірний процес у практиці дизайну чи мистецькій практиці. Проте змінюються не тільки смаки, але й вимоги виробників продукції та споживачів. Відповідно до цього з кожним роком розробка дизайнерського проекту для фахівця стає все складнішою та виникає питання як зберегти свою індивідуальність, «особистість» у дизайні та при цьому відповідати загальноприйнятим вимогам щодо художньо-естетичної якості продукту при його візуальному сприйнятті

Ми прагнемо проаналізувати, як мету дослідження, чи залежить успіх дизайн-продукту від того, наскільки естетично він приваблює споживача та як він виконує свою функцію. У зв'язку з цим виникає необхідність у виокремленні основних вимог та розгляду ключових факторів, які важливі для розвитку візуальної естетики сучасної дизайн-продукції.

Треба вказати на проявлену увагу щодо аналізованої проблеми збоку вітчизняних дослідників дизайну: Ю. Білодід та О. Поліщук [1], О. Діденко [2],

В. Татіївський [3] та ін. Проте проблема естетичних основ дизайну потребує подальшого аналізу та поглиблення, враховуючи її складність.

Візуальна естетика в дизайні означає розуміння розробником та застосування ним принципів краси, гармонії при створенні візуального образу виробів дизайну. Вона включає у себе художні аспекти, наприклад щоб створити привабливий та зручний інтерфейс на моніторі комп'ютерної або ергономічно виважену форму побутової техніки. Тому естетичні показники форми є важливим аспектом у розробці в дизайні будь-якої продукції, оскільки вони впливають на сприйняття та враження користувачів (приємне-неприємне, принаadne-непринаadne, невідразливе-відразливе, неогидне-огидне). Якщо дизайн виробу не виглядає привабливо, користувачі можуть не мати бажання взаємодіяти з таким продуктом або виробником послуги, скажімо побачивши недолугий логотип, вивіску та ін. У візуальному сприйнятті виробу дизайну естетичні, художні аспекти відіграють важливу роль, оскільки пов'язані зі створенням візуальних елементів, які мають приваблювати та сприйматися позитивно при спогляданні. Тому дизайнер має вміти вибирати й поєднувати елементи в своїй розробці таким чином, щоб прагнути створювати не тільки унікальний стиль та виразність продукту, але й забезпечити позитивне реагування на нього через принаadність форми, кольору та ін.

Для досягнення мети дизайнери використовують різні художні прийоми та елементи, насамперед такі: 1) вибір кольорів може допомогти створити емоційний образ-враження від проекту (так, яскраві і насичені кольори можуть викликати враження бадьорості, руху, енергії чи жвавості, тоді як приглушені й світлі кольори, наприклад пательні, можуть навіювати відчуття спокою чи гармонії; 2) використання різних текстур урізноманітнює практику чуттєвих вражень у людей та часто тому позитивно сприймається; 3) форма маскує або візуально наголошує на певних якостях виробу в дизайні, роблячи його виразним чи непомітним за потреби; 4) лінії створюють уявлення про рух, напрям, енергію;

5) використання різних гарнітур у шрифтах чи їх кеглів вирізняє текст чи його окремі складові та ін. [2]. Тобто, естетичний момент у розробці виробів залежить від використання наведених вище чинників дизайн-проекування, відповідно до принципів дизайну та залежно від задачі, яку дизайнер має виконати на основі брифу, технічного завдання.

Існує багато ключових факторів, які можуть допомогти забезпечити естетичну виразність виробу в дизайнерській практиці. Ось декілька з них: 1) симетричні форми та розташування об'єктів можуть виглядати більш естетично привабливими, оскільки вони сприймаються як узгоджені, збалансовані, а асиметрія відкриває уявлення про невірноваженість, «внутрішній стрім» тощо; 2) рівновага забезпечується на основі того, що компоненти дизайну розміщувалися у відповідному співвідношенні один з одним, наприклад на основі правила золотого перетину; 3) колірна гармонія має важливу роль в естетичних параметрах виробу дизайну; 4) пропорції: важливо, щоб елементи виробу були узгоджені, пропорційні один до одного та відповідали загальному образу як цілісному утворенню; 5) виваженість у застосуванні конкретної форми сприяє «гармонійній атмосфері» [1]. Врахування цих моментів дає створити естетично виразний образ виробу, від зустрічі з яким не виникає враження про дисгармонію від надмірності чи різноякісності використаних елементів, і так забезпечується стилістична єдність складових цього виробу та невтома від їх споглядання.

Дослідження з візуальної естетики у дизайні можуть проводити різні люди або організації (залежно від конкретної спеціалізації та області застосування): дослідники в галузі дизайну, що займаються академічними дослідженнями для того, щоб розуміти, що конкретно привертає увагу споживачів і як це можна використовувати для поліпшення продуктів та послуг; дизайнери-практики, які працюють створюють продукти чи послуги та прагнуть в такий спосіб поліпшити якість своєї праці; маркетологи теж привертають увагу до естетичних параметрів

виробу, їхні спеціальні дослідження допомагають компаніям створювати план з просування конкретних товарів на ринку, враховуючи різне «підводне каміння», як приклад маркетингове агенство Your Majesty. Тому в сучасній українській освіті приділяється увага до розробок з візуальної естетики та їх впровадження [4]. На наш погляд, аналізу естетичних проблем дизайну варто приділяти більшу увагу, наприклад у кваліфікаційних розробках магістрантів.

Отже, врахування вимог візуальної естетики при розробках в дизайні є важливим аспектом створення продуктів, які є не тільки привабливі, а й функціональні та корисні. Естетичні чи естетично-художні аспекти грають важливу роль у цьому процесі, оскільки вони дають можливість створювати привабливі форми та виразні образи, які здатні привернути увагу і збільшити враження про корисність продукту, розробленого дизайнерами.

Література:

1. Білодід Ю., Поліщук О. Основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Вид. ПАРАПАН, 2021. 239 с.
2. Діденко О. Естетика й прагматика дизайну візуального образу в трейлерах українських кінострічок. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2022. С. 139-147.
3. Татіївський П. Витоки і розвиток технічної естетики в Україні. *Мистецтво та освіта*. 2000. № 3. С. 7-10.
4. Шпільчак В. Дизайн в українській школі: проблеми та перспективи. *Мистецтво та освіта*. 2000. № 3. С. 2-6